

یک دهه هشتادی در گن

درباره دنیای فیلم کوتاه راهور رسم فیلم سازی در گفت و گوبا «مجید کاظمی»، کارگردانی دهه هشتادی که فیلم کوتاهش در جشنواره کن پذیرفته شده و محسن جهانی سرپرست انجمن فیلم کوتاه خراسان

سیده مصطفی صابری | روزنامه نگار

پرونده

برای خیلی از ما که موفقیت را در مسیری سخت و طولانی می بینیم، دیده شدن هنر و توانمندی مان اتفاقی دور است که به خاطر کمبودها میسر نمی شود. تصور می کنیم شاید چون خیلی از امکانات در اختیارمان نیست یا کسی پشتوانه ما محسوب نمی شود، بعید است به موفقیتی دست پیدا کنیم. اما این روزها یک جوان دهه هشتادی مشهدی با ساخت فیلم کوتاهی که در جشنواره کن فرانسه پذیرفته شده اتفاق بزرگی را رقم زده و نشان داده فرمول موفقیت امکانات، حمایت و هر چیز عجیب دیگری نیست و همه چیز به همت خود فرد برمی گردد. «مجید کاظمی» که متولد ۶ خرداد ۸۳ است و این روزها تازه می خواهد تولد ۲۰ سالگی اش را جشن بگیرد، با فیلم «آوارشی» کاری کرده کارستان. موفقیت فیلمش بهانه ای شد تا با او گپی بزنیم درباره دنیای فیلم کوتاه. همچنین در پرونده امروز زندگی سلام با «محسن جهانی»، سرپرست انجمن سینمای جوان خراسان رضوی درباره دنیای فیلم کوتاه و راه ورسم فیلم سازی هم گفت و گو کردیم که در ادامه خواهید خواند.

در زندگی سلام امروز بخوانیم:

۲ راهکارهایی برای آبرسانی بدن

متهمان فراموشی سر جلسه امتحان

چرا بعضی دانشجویان و دانش آموزان پاسخ بعضی سوالات را بلدند اما سر جلسه امتحان از یادشان می رود؟

۳ چرا نوشتن با دست برای حافظه بهتر

از تایپ کردن است؟

طنز | حجم بارندگی بیشتر بود

یا استوری مشهدی ها؟

صفر تا صد ساخت فیلم کوتاه

سرپرست انجمن فیلم کوتاه خراسان درباره جزئیات دوره های ساخت فیلم کوتاه، هزینه ها و... می گوید

علیرضا کاردار | روزنامه نگار

به بهانه مطرح شدن فیلم کوتاه «مجید کاظمی» که موفقیتش را مدیون شرکت در دوره های انجمن سینمای جوان می داند، با مدیر این انجمن در مشهد صحبت کردیم. آقای محسن جهانی، سرپرست انجمن سینمای جوان خراسان رضوی است. او که حدود ۱۲ سال است کار فیلم سازی انجام می دهد، فیلم نامه نویسی را رشته اصلی کارش بیان می کند و چندین فیلم نامه و فیلم هایی مانند مستند «انجا سپیده دم» و فیلم تحسین شده کوتاه «آمیولانس» را در کارنامه اش دارد. جهانی ضمن برشمردن فعالیت های این انجمن، راه و روش فراگرفتن ساخت فیلم برای علاقه مندان به فیلم سازی را هم بیان کرد.

پیچیدگی و فیلم اولی داریم. انجمن، هنرجویانی که فیلم اول شان است را مورد حمایت قرار می دهد. فیلم نامه می آید و داوری می شود و در صورت تایید، بودجه ای اختصاص داده می شود تا هنر جو فیلمش را به

تولید برساند. «او درباره فیلم فیلم ساز جوان کشورمان هم می گوید: «فیلم آقای مجید کاظمی هم به همین صورت بود. ایشان می خواست فیلمی برای پایان دوره بسازد که توسط انجمن هدایت شد و خدا را شکر فیلم قابل قبولی شد و حضور خوبی هم در جشنواره ها داشت. برای فیلم های نیمه حرفه ای و حرفه ای هم فضای پیچیدگی را داریم. سقف بودجه امسال ۲۵۰ میلیون تومان است که از آثار دوستان فیلم ساز حمایت می کنیم. فرایند کار هم به این صورت است که دوستان فیلم نامه هایشان را در سایت ثبت می کنند. سپس توسط ۶ نفر از اهالی سینما داوری می شود. آقایان شعبی، عادل تبریزی، مرتضی علیزاده (کارگردان بی بدن)، خالقی، رضانی و خودم به عنوان مدیر دفتر انجمن. رای گیری می شود و فیلم نامه هایی که نمره بالای ۶۰ بگیرند دعوت به داوری حضوری می شوند. تشریف می آورند و در حضور این ۶ نفر از اثرشان در دفتر مشهد دفاع می کنند. درباره کارشان صحبت می شود و از فیلم نامه گرفته تا بحث های فنی و... استادان هم راهنمایی های کارگشایی به فیلم ساز می دهند.» او در ادامه از حمایت های اخیر انجمن می گوید: «هدف انجمن حمایت است. این مبلغ ۲۵۰ میلیون تومان بخشی از کارارپوشش می دهد و درصدی از مالکیت فیلم هم در اختیار فیلم ساز قرار می گیرد تا بتواند تهیه کننده دیگری را هم پای فیلم بیاورد. در مشهد تولیدات خوبی داریم که جشنواره های مختلفی هم دیده شده اند. خیلی از آثار خوبی که سال های پیش ساخته شدند در این قالب بوده اند. کارخانم نسیم سهیلی (میراث باد) که در جشنواره فیلم کوتاه تهران حضور داشت. کار آقای سلمانی در حوزه فلسطین بود و در جشنواره فیلم کوتاه تهران خوب دیده شد و در فضای مجازی هم دست به دست شد.»

دوره جامع فیلم سازی در ۷ ماه

جهانی کلیت انجمن سینمای جوان را چنین توضیح می دهد: «انجمن سینمای جوان تخصصی ترین نهاد در حوزه آموزش و تولید فیلم کوتاه در سراسر ایران است. این انجمن در ۵۲ نقطه از کشور دفتر دارد. در این مراکز یک بحث آموزش داریم و یک بحث تولید.» به گفته وی روش های آموزش فنون سینما در این انجمن به این صورت هستند: «روش اول آموزش به صورت یک دوره جامع فیلم سازی است که در ۷ ماه هنر جو ثبت نام کرده و آموزش فیلم سازی از ابتدای انتخابی می گذارند. این دوره زیر نظر استادان و در حوزه های مختلفی مانند تاریخ سینما، فیلم برداری، تدوین، مستند سازی و... برگزار شده و در انتها با ساخت فیلم پایان دوره، هنرجویان موفق به دریافت گواهی پایان دوره می شوند. این مدرک معتبر معادل کارشناسی ارشد و بین المللی است و در دیگر کشورها هم قابل قبول است.» این استاد سینما دوره های دیگر فیلم سازی را هم چنین توضیح می دهد: «دوره های دیگری هم به صورت تک درس و تعاملی داریم. در روش تک درس، دوره های تخصصی حرفه های مختلف مانند تدوین، کارگردانی، مستند، صدا برداری و... آموزش داده می شوند. هنر جو در تعداد ساعت مشخصی، متمرکز بر آن شغل سینمایی کسب تجربه و علم می کند. دوره های تعاملی هم داریم که به صورت استاد محور مبتنی بر تولید است. بین ۸ تا ۱۰ نفر هنر جو زیر نظر استاد دوره ای را جلو می روند. از ابتدای انتخابی یک فیلم با راهنمایی استاد خود پیش می روند تا فیلم تولید شود.»

ورود به بازار کار با هزینه پایین

جهانی درباره آماده سازی فیلم سازان جوان برای ورود به بازار کار می گوید: «در این دوره ها سعی می کنیم هنر جو را به نقطه ای برسانیم که آمادگی برای تولید اثر و خلق فیلم پیدا کند و جذب دفاتر سینمایی شود. بسیاری از بچه هایی که الان در گروه ها و حوزه های مختلف از موشن و صدا و تدوین و کارگردانی و... مشغول فعالیت هستند دانش آموخته انجمن سینمای جوان در سال های گذشته بوده اند.» مدیر انجمن فیلم کوتاه مشهد درباره هزینه و روش ثبت نام این دوره ها می گوید: «هزینه های سال جاری هنوز اعلام نشده است، ولی هزینه های سال گذشته به طور حدودی تک درس تقریباً یک میلیون و پانصد هزار تومان بوده است. دوره جامع هم پاییز شروع می شود و ابتدای تابستان ختم می شود. آبان ماه فراخوان می دهیم که البته اکنون هم می توانند پیش ثبت نام انجام دهند. سپس آزمون برگزار می کنیم. دوستانی که پذیرفته شدند برای مصاحبه حضوری می آیند و بعد از قبول شدن حدود اول آذر دوره در قالب کلاس های ۲۰ نفره برگزار می شود. هزینه حدودی سال گذشته دوره جامع تقریباً ۷ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان بود. علاوه بر این که امکان تخفیف و تقسیط هم داریم تا هنرجویان راحت باشند.»

حمایت مادی و معنوی از فیلم سازان

جهانی روش خلاقانه و نسبتاً جدیدی را برای حمایت از فیلم سازان معرفی می کند. او توضیح می دهد: «در حوزه تولید هم فضای

قصه رنج یک مادر

از این فیلم ساز جوان و پرانگیزه که حتماً در آینده بیشتر از او خواهیم شنید، درباره ویژگی های اثرش یعنی «آوارشی» که در کن پذیرفته شده می پرسیم: «کاظمی» می گوید: «آوارشی قصه زنی مستقل است که برای ثبت نام فرزندش در مدرسه با چالش هایی مواجه می شود. از ابتدا در تولید این اثر سعی کردیم با وسواس تمام و دقت بالا مراحل نگارش فیلم نامه، دکوپاژ، تجهیزات، عوامل پیش تولید و... را جلو ببریم و تاجایی که توانستیم در سطح حرفه ای برخورد کنیم تا اثر به بهترین شکل تولید شود.»

بخشی برای فیلم سازانی با نگاه نو

کنجکاو می شوم بدانیم فیلم در کدام بخش کن پذیرفته شده و این بخش چه ویژگی هایی دارد؟ «کاظمی» می گوید: «ما بخش شورت فیلم کرتر جشنواره کن هستیم که خب بخش فیلم کوتاه بازار جشنواره حساب می شود و غیر رقابتی است؛ اگران فیلم هم برای منتقدان، پخش کننده ها و تهیه کنندگان سراسر جهان است که در جشنواره حضور دارند. هر سال از چند هزار فیلم که از سراسر جهان به جشنواره می آید توسط هیئتی آثار برگزیده انتخاب و به نمایش گذاشته می شوند. در این بخش چند فیلم ایرانی حضور دارد و آثارش تنها نماینده ایران در جشنواره نیست. با توجه به این که در بخش رقابتی جشنواره کن حدود ۱۰ فیلم حضور پیدا می کنند و رقابت خیلی سنگین است بخش شورت فیلم کرتر برای فیلم سازان جوان که نگاه نو دارند و خلاق هستند طراحی شده تا بتوانند در یکی از بزرگترین رویدادهای سینمایی جهان حضور داشته باشند.»

فرمول رفتن به کن

از «کاظمی» می پرسیم چطور فیلم شما پذیرفته شد و در آینده بقیه چطور می توانند مسیری که شما رفتید را طی کنند؟ می گوید: «مسیری که طی کردیم ثبت نام بود و خب در کمال ناباوری ایمیل قبولی فیلم آمد. جالب است بدانید که اولین جشنواره ای که فیلم را از سال کردیم همین بخش شورت فیلم کرتر جشنواره کن بود؛ بعد از این هم در تلاشیم فیلم را به جشنواره های معتبر جهانی ارسال کنیم و بتوانیم با فیلم های بین المللی رقابت کنیم. اما به دیگر عزیزانی که می خواهند یا به عرصه فیلم سازی بگذارند پیشنهاد می کنم با مطالعه بالا و دقت تمام شروع به کار کنند و نگاه نو داشته باشند.»

نقطه عطف زندگی ام...

از «مجید» می خواهم بگویم انجمن های فیلم سازی چطور مسیر را برای فیلم ساز شدن جوانان فراهم می کنند؟ او معتقد است: «من به شخصه نقطه عطف زندگی ام آشنایی با انجمن سینما جوان بود و خب راه و روش فیلم سازی را در انجمن سینما جوان آموختم. به نظر من انجمن های فیلم سازی مسیر را برای فیلم سازان هموارتر می کنند و یک جورهایی مثل آب باریکه ای هستند که فیلم سازان جوان را به شاهراه فیلم سازی وصل می کنند.»

آغاز قصه من و سینما

«مجید» از ورود و علاقه اش به دنیای سینما می گوید: «علاقه ام به سینما با دیدن پشت صحنه هایی از فیلم و سریال ها به وجود آمد و بعد از آن رفتم سراغ مطالعه درباره سینما و دیدن فیلم های شاخص تاریخ سینما. تا این که سال ۹۸ وارد هنرستان هنرهای زیبا پسران مشهد شدم و در آن ۳ سال سینما خواندم و حالا دیپلم سینما دارم.» مجید به علاقه مند بودن اکتفا نکرده و گام های دیگری برای فیلم ساز شدن برداشته: «سال ۱۴۰۰ با انجمن سینما جوان آشنا شدم و در آن جایک دوره فیلم سازی گذراندم. از سال ۱۴۰۱ هم دانشجوی ادبیات نمایشی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد هستم و در سینما جوان در پروژه هایی به عنوان جانشین تهیه کننده و عکاس همکاری داشتم.»

از ایده تا فیلم کوتاه

از «کاظمی» درباره این می پرسیم که چه شد سراغ فیلم سازی آمد؛ می گوید: «یک حرفه به سرم زد و خب رفتم مطالعاتی در خصوص آن ایده داشتم و توانستم ایده ام را گسترش دهم تا به یک فیلم نامه تبدیل شود. بعد از آن ایده را با دوستانم در میان گذاشتم؛ همین طور با استادان در انجمن سینمای جوان و با کمک تهیه کننده که از دوستانم بود توانستیم مراحل ساخت فیلم را آغاز کنیم و به پایان برسانیم.»

فیلم کوتاه برای مقابله با

مشکلات

از «کاظمی» می پرسیم دنیای فیلم کوتاه چطور زندگی را توصیف می کند و چه تغییری در دیدگاه مخاطب نسبت به زندگی ایجاد می کند؛ این فیلم ساز جوان معتقد است: «اخیراً در فیلم های کوتاهی که دیدم بیشتر پیام فیلم در این باره بوده که باید در مقابل مشکلات مقاومت کرد و سعی کنیم آن مشکلات را حل کنیم؛ مضامین دنیای فیلم کوتاه به ما می گوید به راحت ترین راه حلی که به ذهن مان می رسد تکیه نکنیم و با تلاش مشکل را برطرف کنیم. البته اصولاً الان فیلم سازها سراغ این نمی روند که بخواهند که با اثرشان نگاه مردم را تغییر بدهند. فیلم ساز نگاه خودش را مطرح می کند و مخاطب هم براساس برداشت خودش تصمیم می گیرد. اصولاً انتخاب به عهده خود مخاطب است.»

